

Az alázatosság iskolája

Időpont: 1966. június 26. Szentháromság ünnepe utáni 3. vasárnap

Helyszín: Győr - Nádorváros

Oltári ige: Lukács 15,1-10

Igehirdetési alapige: 1Péter 5,6-11.

Énekek: 259, 257.

Alázátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején.

Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.

Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen: Akinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságatokon ugyanazok a szenvedések telnek be.

A minden kegyelemnek Istene pedig, aki az ő örök dicsőségére hívott el minket a Krisztus Jézusban, titeket, akik rövid ideig szenvedtetek, ő maga tegyen tökéletesekké, erősekké, szilárdakká és állhatatosokká,

Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.

Nagy általánosságban vége a tanévnek. Szünidőre mentek a gyerekek. Az iskola – így mondják, de nem az épületet értik alatta – szintén vakációra ment. Van azonban egy olyan iskola, mely nem szűnik meg, és ha valaki megszűnik attól, hogy ezt az iskolát felkeresse, annak leckéjét megtanulja, az mindig ráfizet.

Egy ilyen iskoláról beszél a felolvasott szentlecke: Az alázatosság iskolájáról. Nehéz iskola. Nem lehet csodálkozni, hogy az emberek inkább iskolakerülők szeretnének lenni ebben a vonatkozásban. De beiratkozásunk ebbe az iskolába nem önelhatározásunktól, sem szüleink elhatározásától függ.

Nehéz ez az iskola, mert nehéz a tantárgya. Egy tantárgya van: az önismeret, - és egy módszere: a megaláztatás. Ez teszi olyan nagyon nehézzé ezt az iskolát. Az az apostol, aki a felolvasott igéket írta és az alázatosság iskolájába invitálja olvasóit, végigjárta a megaláztatás iskoláját. Mikor nagycsütörtökön éjjel az utolsó vacsoránál olyan fél téglával verte mellét, hogyha a többi tanítvány meg is botránkozik Krisztusban, ő semmiképpen meg nem botránkozik – ő volt az, aki még azon az éjszakán háromszor rútol megtagadta Mesterét. Kijárta ezt az iskolát és ennek az iskolának végén Isten újra fel tudta használni őt az alázatos tanítványok között a maga szent szolgálatára.

Azóta nagyon hálás volt Istennek ezért a felejthetetlen éjszakáért és nem győzte eleget figyelmeztetni hallgatóit, olvasóit arra: vigyázzatok, józanok legyetek és az alázatosságról el ne felejtkeztek! ...

Milyen messze van egymástól a Zsoltárok könyve meg Péter apostolnak ez a levele. Talán nem lehetne kiszámítani hány száz esztendő van a Zsoltárok könyve és e levél között, mégis a 119. zsoltár 71. verséből ugyanaz szól, mint amiről Péter apostol levelében ír. Ez a 119. zsoltár 71. versében azt az imádságot adja az író ajkára: „*Jó nékem, hogy megaláztál*”.

Testvérem! El tudod-e mondani megaláztatásod idején ezt az imádságot Isten felé: „*Jó nékem, hogy megaláztál*”?! ... Vajon tudod-e látni a téged megalázó emberek mögött a téged alázatosságra tanítani akaró szent Istent?! ... Péter ezért is ajánlja az alázatosság iskolájába való beiratkozást.

Testvéreim! Ne várjuk meg, míg Isten, a világ meg más emberek megaláznak minket, mert ez úgyis megtörténik, hanem alázzuk meg magunkat! Erről szól a mai vasárnapra kirendelt epistolai szent lecke.

1./ Alázzuk meg magunkat Isten előtt.

Alázzuk meg magunkat mindenekelőtt Isten előtt. A 6. vers így kezdődik: „*Alázzátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt...*”

Látszólag nagyon könnyű ez a lecke. Hiszen Isten előtt miért ne alázkodnék meg az ember? Isten a teremtő, mi a teremtményei vagyunk. Isten mindenható, mi korlátozott erővel rendelkező emberek vagyunk. Ő Isten – mi emberek vagyunk! Hát nehéz Isten előtt megalázkodni?

Nem olyan könnyű ez a lecke, mint ahogy elméletileg elgondolja az ember. Ha én magamat Isten előtt megalázom, akkor ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy gondjaimat Istenre vetem. Így látja Péter apostol, mikor így folytatja az előbb olvasott igének első versét: „*Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.*” Tehát mégsem olyan egyszerű ez a kérdés, mint ahogy mi azt elgondoljuk.

Abban a mondatban, amelyben Péter felszólítja olvasóit a gondoktól való szabadulásra, olyan felszólítás van, mely megállít bennünket. Nem azt mondja: ne aggodalmaskodjatok, hiszen Isten gondoskodik rólatok, hanem azt, hogy: „*Minden gondotokat ő reá vessétek!*” Ebben van valami erőszakosság. A gond oda van nőve a szívemhez, a szívem oda van nőve a gondokhoz. A kettő egymásba van gyökerezve, nem szakítható el egymástól, csak egy erőszakos mozdulattal, mellyel szívemről le- és kitépem és odadobom, s nem odateszem Isten elé. Odadobom Istenre, mint amitől irtózáttal el kell fordulnom.

Miért ilyen veszedelmes a gond, hogy szabadulni kell tőle?

A gond tulajdonképpen gőgös emberi magatartás. A gond tehát nem abból születik, hogy életünk körülményei megnehezednek, hogy olyan próbák elé kerülünk, amiket a magunk erejéből, a magunk bölcsességével megoldani egyáltalában nem tudunk, vagy csak nagyon nehezen tudunk velük megbirkózni, hanem abból, hogy kivesszük Isten kezéből sorsunk intézését. Ebből a mozdulattól születik meg életünk számára a gond. Mindaddig, amíg hiszem, hogy Atyám van, aki rólam gondoskodik, nincsenek gondjaim. Ezért nincsenek gondjai a gyermeknek. A gyermek nem gondolkozik azon, miképpen fog ruházkodni, lesz-e ebédje, vacsorája, mert tudja, hogy az édesapja és édesanyja gondoskodik róla. A gond az a gőgös magatartás, amivel az ember kiveszi Isten kezéből sorsának intézését. Azt gondolja, Isten kezében nem jó helyen vannak gondjai s maga akarja elvégezni a gondok intézését.

Nem olyan egyszerű dolog tehát a gond és az aggodalmaskodás. Nem lehet azt magyarázni, különösképpen nem lehet mentegetni azzal a helyzettel, amelyben élünk. Nem igaz, ha azt mondjuk, hogy a gondok helyzetünkből születnek meg, mert a gondnak szülőanyja nem a helyzet, hanem az istentelen szív. Az az elgondolás, hogy Isten nem jól csinálja a gondviselést. Nemcsak az istentelen, vagy Istent komolyan nem vevő emberek mondanak ilyen mondatokat: ha én Isten volnék, másképpen kormányoznám ezt a világot, másképpen igazgatnám benne a saját életemet. Nem érzed, hogy ez a gond és aggodalmaskodás lekicsinyli Istent és felmagasztal engem, az embert?! ... Letaszítja trónusáról a világot kormányzó gondviselő Istent és egy forradalmi mozdulattal a maga kezébe akarja venni a saját élete kormánykerékét!

Ezért szorulunk mi rá minden időben arra a figyelmeztetésre, hogy alázzátok meg magatokat az Isten előtt és a gondotokat Ő reá vessétek!

Nem meg ez könnyen. A gondjaink bele vannak gyökerezve szívünkbe és gondolatainkba. Egy erőszakos mozdulattal kell onnan letépni, odadobni Isten elé, de szabadulni kell tőlük, mert gondjaink tönkretesznek minket s nem mi tesszük tönkre gondjainkat. Péter apostol, aki ebben a kérdésben olyan nagyon józanul két lábbal a földön jár, ezért tanácsolja nekünk: alázzátok meg magatokat Isten előtt!

2./ Alázzuk meg magunkat a Sátán előtt.

Van ebben az ígében másik megalázkodás is. Némi aggodalmaskodással fogalmazom meg úgy, ahogy elmondom: alázzuk meg magunkat a Sátán előtt!

A keresztyén életben nemcsak Isten előtt kell megalázkodnunk, hanem a Sátán előtt is. Ne botránkozzatok meg addig fölötte, amíg meg nem próbálom kicsit magyarázni, hogy e félreérthető mondat mögött micsoda gondolatok vannak bennem! Azt olvassuk a 8. és 9. versben: „*Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen: Akinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be.*” Ha azt mondom: alázzuk meg magunkat a Sátán előtt, ezzel nem akarom azt mondani: engedelmessédjünk a Sátánnak, hanem azt akarom vele mondani, hogy lássuk be azt, hogy a Sátán erősebb, mint én, ravaszabb, mint én, cselekedeteit és szándékait jobban tudja palástolni, ügyesebben tud bennünket rászedni, mint ahogy elképzeljük! Nem szabad tehát a Sátán hatalmát és ravaszságát lekicsinyelni! Aki lekicsinyeli, az elvesztette már előre a csatát. Mindig csatavesztes lesz az a sereg, amely kevésre becsüli az ellenség erejét. Péter a saját bukásán tanulta meg ezt a leckét. Ez a háttere annak a képnek, amit itt használ.

Nem tudjuk, hogy van-e valami valóságos emlék, történeti esemény felhozott példázata mögött, vagy csak az egész egy elgondolás, de mindenesetre nagyon szemléletes a példa, amit mond. Azt mondja: „*...a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen*” Mikor ráborul a vadonra az éjszaka sötétje, akkor indul el vadászni az éhes oroszlán. Hatalmasakat bődül. Megremeg szíve embernek és állatnak, mikor az éjszaka csendjében megszólal az ordító oroszlán, s nem tudjuk, hogy közel van-e, vagy távol van még tőlünk. Péter azt gondolta, hogy az ordító oroszlán nem jár és nem keres zsákmányt, ezért lett az ordító oroszlán zsákmánya azon a nagypéntekre virradó hajnalon. Ezért tagadta meg olyan csúfosan Urát, Megváltóját, Jézusát! Mikor a főpap udvarának kerítésére ráborulva keservesen sírva fakadt, siratta a maga bűnös voltát, vigyázatlan vakmerőségét. A maga ördögre nem gondoló figyelmetlenségéből megtanulta: ellenséges földön élek, az ellenséget nem látom, ordítását hallom, s aki nem vigyáz és nem küzd ellene, azt leteperi és széttépi ez az ordító oroszlán.

Ezért értsük meg, hogy mikor Pál apostol az efezusbeliekhez írt levél 6. fejezetében a keresztyén ember fegyverzetéről beszél, akkor ezzel azt akarja mondani, hogy a keresztyén ember életében nem képzelhető el olyan pillanat, melyben fegyvereit leteheti, mintha arra most nem lenne szüksége. Amikor az ember fegyvereit leteszi, mindig akkor tör reá az ellenség. Ezért nem lehet eléggé vigyázni.

3./ Az út az alázat.

Mikor Péter apostol a saját maga szomorú tapasztalata alapján erről a vigyázásról beszél, akkor tulajdonképpen szintén az alázatosságról beszél. Az Isten előtt megalázkodó embert Isten felmagasztalja azzal, hogy gondjait átvállalja. A 7. vers végén azt olvassuk: „*néki – t.i. Istennek – gondja van reátok.*” A 6. vers végén ez van megírva: „*... hogy felmagasztaljon titeket annak idején.*”

Óh milyen csodálatos, nem azt mondja Péter, hogy most, aznap, vagy azon az éjszakán! Nem terminust, nem naptári időt jelöl meg, így mondja általánosságban: „*annak idején*”. Mikor az Úr elérkezettnek látja az időt, akkor megszabadít bennünket az ösellenesség hatalmától és győzelemmel koronáz meg. A felmagasztalás időpontja az Úr kezében van. Ha mi sürgetjük, vagy késleltetjük, - vagy ha egyáltalában ebbe a kérdésbe bele merünk szólni – annak rossz a vége. A korai felmagasztalás elbizakodottá tesz és az eredményt önmagunknak tulajdonítjuk. A mi gondolataink szerint pedig a későbbi felmagasztalás az Isten igazságszolgáltatásába vetett kételkedéshez vezet minket.

Hadd mondjak két példát, amely egész világosan mutatja, hogy Isten mindenkit „*annak idején*” magasztal fel. Mind a kettő emberről szól: az egyik József, a másik a koldus Lázár története. József története súlyos megaláztatásokról beszél. Testvérei meg akarják ölni, azután egyik testvérének rábeszélésére mégis életben hagyják, de azután eladják izmaelita kereskedőknek, azok meg eladják jó pénzért rabszolgának az egyiptomi Potifárnak. Azt a fiút, aki otthon édesapja szemefénye volt, akinek édesapja mindent megadott: cifra ruhát, finom ennivalókat, most Isten megalázta nemcsak azzal, hogy engedi rabszolgává lenni, de ott is megalázza őt. Hűséges, engedelmes szolgája lesz urának – ismerjük a történetet -, de urának felesége bosszúból, csalárdul, jogtalanul és igazságtalanul erkölcsi állhatatosságáért megvádolja s ezért börtönbe kerül. A legmélyebb megaláztatás, a börtön az övé s azután jön a felmagasztalás. Jön egy csodálatos álma a fáraónak, amit József megfejt. A börtönből kiszabadul, a fáraó uralkodóvá teszi országában – őutána József lesz a második személy az egész birodalomban. Ez még itt történik a földi életben.

Lázáról, a szegény koldusról azt olvassuk, hogy a gazdag ember kapujában várja, hogy valami koncot nem vetnek-e oda néki, vagy nem juttatnak-e számára valami kis szeretetmorzsát. Leéli egész földi életét koldus-sorban. Éhezik, nyomorog, beteg, tele van kelésekkel. Meghal anélkül, hogy lett volna akár csak egy jó napja életében, kapott volna egy parányi szeretetet, részvétet, melegséget az emberek részéről. Azonban ennek az embernek az élete nem ott fejeződik be, ahol elássák a földbe, vagy mondjuk, koporsóba teszik. Lázár életének van folytatása odafent Ábrahám kebelén, ahol felmagasztaltatik. Lehet, hogy aki itt a földi életben felmagasztaltatik, ott megaláztatik, lehet, aki itt megaláztatik, az ott felmagasztaltatik. Lázár felmagasztaltatott! De a felmagasztalás időpontja Isten kezében van, és ha Ő úgy látja jónak, hogy nem ebben a földi életben történjék ez, hanem a földi életen túl, az örökkévalóságban kerüljön Lázárra a mennyben a felmagasztaltatás, a gazdagra pedig a megaláztatás a gyötirelem helyén, ebbe nincs beleszólásunk!

Aki így tud nézni a szenvedés idejére, annak mindig rövid a szenvedés ideje és hosszú a dicsőség és a felmagasztalásnak ideje.

A 10. vers azt mondja nekünk: „*A minden kegyelemnek Istene pedig, aki az ő örök dicsőségére hívott el minket a Krisztus Jézusban, titeket, akik rövid ideig szenvedtetek, ő maga tegyen tökéletesekké, erősekké, szilárdakká és állhatatosokká*”. Két időmegállapítás van ebben a versben. Egyik arról beszél, hogy „*rövid ideig szenvedtetek*”, a másik pedig az, hogy „*az Ő örök dicsőségére hívott el minket*”. Lehet, hogy ez a rövid szenvedés egy egész életen át tart, de az, ami utána következik, örökkévaló! Tudsz-e te így, bibliai szemmel nézni a szenvedésre?! Aki e világ szemével néz a szenvedésre, annál a szenvedés órája nagyon lassan jár, annak számára mindig nagyon hosszú a szenvedés ideje. Aki Isten népéhez tartozik, mindig az örökkévalósághoz méri az ideigvalóságot s ilyenkor egyszerre megrövidül a szenvedés ideje. Még ha egész földi életem minden napjával, sőt minden pillanatával a szenvedés kategóriájába tartozik is, akkor is rövid ideig szenvedek, így mondja Péter apostol s azt akarja, hogy vele mondjam én is.

4./ A Sátán hatalma előtt megalázkodó embert a hit megtartásával magasztalja fel Isten.

Végül még beszél ez az ige arról, hogy a Sátán hatalma előtt megalázkodó embert Isten a hit megtartásával magasztalja fel. A 9. versben ezt olvassuk: „*Akinek álljatok ellen, erők lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be.*” A Sátán ellen a harci kedv és az erős hit győzedelmeskedik. Az önmaga felett kétségbe esett embert a kegyelem Istene megvigasztalja. Óh, milyen ez a kegyelem?

A 10. vers a minden kegyelem Istenéről beszél. Isten, akinek magatartása, világkormányzása, velünk való bánásmódja, gondviselése sokszor úgy megdöbönt bennünket szuverén tekintélyével, ez az Isten a maga igazában a kegyelem Istene, sőt nemcsak a kegyelem, hanem a minden kegyelem Istene.

Mit csinál Isten, mint a minden kegyelem Istene?

A kegyelem mindig bűnbocsánat és mindig boldoggá tenni akaró szándék. Minden kegyelem! Testvérem! Eljutottál-e már odáig, ahova eljutott Péter, hogy minden kegyelem?! Nemcsak az, ha egészséges vagyok és nem kell betegágyban kínlódní, nemcsak az, ha megvan a mindennapi kenyérem s nem kell éhséget szenvedni, nemcsak ha elismerést kapok, hanem az is, ha megdorgálnak. Ha az emberek tenyerükön hordanak, mindent megadnak, akkor könnyű elmondani, hogy minden kegyelem! De mikor a kegyelemből nem tapasztalunk semmi kézzel foghatót, szemmel láthatót, amikor csak Isten orcájának keménységét érezzük, amikor imádságaink meghallgatatlanul, teljesítetlenül hullanak vissza, amikor semmi örömet nem találok ebben az életben, csak kínlódást, gyötrelmet! Amikor az emberek nem barátaim, hanem ellenségeim: tudom-e akkor is mondani, hogy ez mind kegyelem?! ... Tudod-e nemcsak mondani, hanem tudod-e hinni?! ... Ad-e ez neked békességet?! ... Meg tudod-e csókolni Istennek azt a kezét, amely – Ő tudja miért – jónak látja, hogy megverjen?

Testvéreim! Az oltár előtt felolvasásra kerülő evangéliumi – meg a szószéki igehirdetés alapjául szolgáló szentlecke mindig összefüggésben van egymással. Az evangéliumi szentlecke Jézus két gyönyörű példázatát mondja el a kódogó bárányról és az elgurult drachmáról. Mit mond nekünk ez a két példázat? Azt mondja, hogy Isten, a minden kegyelemnek Istene, nem tud belenyugodni abba, hogy mi a nyájból elmegyünk, s a veszedelembé rohanunk. Az asszony nem mondja az elgurult drachmára: több is vészett Mohácsnál, nem keresem tovább azt az elgurult drachmát! Óh, Isten csodálatos, soha meg nem nyugvó szeretete, amivel felforgatja az egész házat, hogy az elgurult drachmát megtalálja! Jár a hegyek ormain, leszáll a szakadékok mélységébe, hogy az önfejű, nyáját elhagyó kis bárányt megtalálja és hazavigye a nyájhoz.

Péter szeretné, ha mi Istennek ezt az irgalmát nemcsak elméletben látnánk, hanem ez olyan valóság-tapasztalat lenne számunkra, mint amilyen valóság-tapasztalat volt ez az ő számára. Ha mi nem szeretnénk azt, amit Péter szeretne, ha mi nem iratkozunk be az oroszán szája helyett az alázatosság iskolájába, akkor menthetetlenül reánk tör az ordító oroszán!

Aki magát megalázza, felmagasztalja azt Isten, de aki magát nem alázza meg, gondoskodik Isten arról, hogy megalázza őt más. Óh, boldog az az ember, aki Isten előtt alázza meg magát, mert az nem fél attól a megaláztatástól, mely emberek részéről fenyegetheti őt!

Ámen.

Imádság a szószéken:

Örökkévaló Isten, szerető mennyei szent Atyánk!

Mi azt érdemelnénk tőled, hogy szólíts fel minket kemény szóval arra, hogy alázzuk meg magunkat előtted. Nekünk előtted nincsen más nevünk, mint az, hogy bűnös ember. Ezt magunk is tudjuk. Magunk is elégedetlenek vagyunk magunkkal, hát még Te, aki mindeneket látsz és tudsz, aki gondolatainkban, szívünk érzéseiben úgy olvasol, mint nyitott könyvben. Mennyiszer botránkozol felettünk, hálátlanságunkon, bűnös úton való járásunkon, Rólad való elfeledkezésünkön! Köszönjük, hogy nemcsak az a szentséges Isten vagy, Aki magadat ilyennek jelented ki, és Aki félelemmel tölti el szívünket, hanem Te vagy az Atya is, aki megsiratod a tékozló gyermekeket és haza várod őt. Te vagy a pásztor, aki utána megy az eltévedt báránynak, Te vagy a szegény özvegy, akinek drága minden kicsiny drachma, annyira drága, hogy utána megy, lehajol a földre, kisöpri érte az egész házat, csak hogy megtalálja azt!

Óh, bocsásd meg nekünk Urunk, hogy mi olyan sok bánatot okoztunk neked bűneinkkel, s olyan kevés örömet szereztünk Neked megtérésünkkel! Köszönjük kereső szeretetedet, tanító bölcsességedet és kérünk: adj nekünk engedelmes szívet, hogy boldogan találjunk haza, mikor hívsz s odaboruljunk válladra, melyre felveszel minket, mikor hazaviszel a nyájba, Tehozzád, az örökkévalóságba!

Ámen.

Oltár előtti ima:

Mennyei Édesatyánk a Jézus Krisztus által!

Együtt valljuk, hisszük őseinkkel és az apostolokkal: Jézus Krisztus azért jött a világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én. Engedd, hogy szívünk mélyéből fakadjon ez a vallomás, mert csak a bűnös szorul bűnbocsánatra, mint beteg a gyógyulásra. Mi pedig bűnösök vagyunk, de Te megtartó Isten vagy! Tarts meg minket szent igéddel, bűnbocsátó kegyelmeddel, Szentlelked ajándékozásával!

Oltalmadba ajánljuk mezeinket, határunkat, azt, amit irgalmad mindennapi kenyérnek nekünk szánt, engedd azt betakarítani hálaadással! Adj alkalmas időjárást és Neked köszönő szívet! Hallgasd meg Urunk könyörgésünket, szent Fiad a Jézus Krisztus által!

Ámen.